

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 376

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanununun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Plân komisyonları raporları (2/310)

C. Senatosu Başkanlığına

789 sayılı Muaririf teşkilâtına dair olan Kanununun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımızla.

Mehmet Ali Demir
Tunceli Senatörü

Ahmet Naci Arı
Kırklareli Senatörü

G E R E K Ç E

3.4.1926 tarih ve 789 sayılı kanununun 19 ncu maddesiyle Özel İdarelerce ödenmesi kabul edilen ve 4357 sayılı kanununun 10 ncu maddesiyle umumi muvazeneden ödenmesi derpiş edilmiş bulunan 80 lira elbise ve teçhizat bedelinin kabulü sırasındaki paramızın iştirâ değeri gözönünde tutulursa hakikaten öğretmenlerin pek çok zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta idi.

Kanunun meriyete girdiği yıllarda 80 lira elbise ve teçhizat bedeli öğretmenlerin o zaman almakta olduğu maaşın iki mislinin üstünde bulunuyordu. Bugün ilk maaş derecesi 350 lira olduğuna ve bunun iki katı da 700 lira edeceğine göre verilen paranın ne kadar az olduğunu söylemek bile istemez. Bugün ödenmekte bulunan 80 lira elbise ve teçhizat bedeli ile ancak orta dereceli bir iskarpin veya adi einsten bir pantolon almak mümkün olmaktadır.

Bu para kanunda belirtilen elbise ve teçhizat bedeli tabirini karşılamaktan çok uzak bulunmaktadır.

Bu itibarla elbise ve teçhizat bedelinin tasarıda olduğu gibi iki maaş tutarına çıkarılması ile okuldan yeni mezun olan, köylerimize bilgi ışığını tutacak fedakâr ve feragatkâr, gönüllü öğretmenlerimize ilk başarılarını sağlamada ufak da olsa bir yardım yapılmış olacağı gibi köye gidebilecek ve örnek olacak kılık, kıyafette olmalarını sağlayacağı kanaatinde bulunuyoruz.

Kanun teklifimizin kabulünü arz ve rica ederiz.

Millî Eğitim Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No. : 2/310
Karar No. : 15

4 . 2 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale edilen Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanununun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi, teklif

sahibi ve ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifinin gerekçesi incelendikten ve fikirler benimsendikten sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin başlığı aynen kabul edilmiş ve usul bakımından teklifte olmayan «madde 1» ilâve edilerek birinci madde aşağıda izah edeceğimiz sebeplerle değiştirilmiştir.

789 sayılı Kanununun 19 ncu maddesi öğretmene donatım bedeli verilmesi hükmünü yalnız ilköğretmen okulu mezunları için kabul edilmiştir. Halbuki öğretmenlik meslekî bir bütündür, bu itibarla öğretmenliğe giren herkes elbise, kitap ile bâzı temel avadanlık ihtiyacı ile karşıkarşıyadır. Orta, lise ve meslekî teknik okullarda görev alan bütün öğretmenlere aynı donatım bedelinin ödenmesi gerekmektedir. Bu zarurettir ki, 789 sayılı Kanununun 19 ncu maddesine, her dereceli öğretmen yetiştiren yüksek okul mezunlarına da donatım bedeli verilebilmesini sağlayacak hükümler eklenmiştir.

Bu hükümlere göre eğitim enstitüleri, yüksek öğretmen okulları, kız, erkek teknik ve ticaret yüksek öğretmen okulları gibi kurumları bitiren gençlere de başlangıç maaşının iki katı oranında donatım bedeli verilecektir.

Böylece mesleke girerken bütün öğretmenlerin çalışma şartları biraz daha iyileştirilmiş olacaktır. Bir defa olarak ödenecek bu paradan her hangi bir vergi kesilmemesi ihtiyacın karşılanmasına yardım edecektir.

Diğer taraftan, gündüzlü, yatılı veya dışarıdan imtihan vererek öğretmenliğe girecek gençlerin bu ödeneği aldıktan sonra, görevde en az 3 yıl kalmaları şartı konmuştur. Mecburi hizmet yüklenmeyen gündüzlü okuyan ve dışarıdan imtihan vererek bitiren gençlerin donatım bedelini aldıktan bir süre sonra istifa etmeleri veya disiplin suçları ile görevle ilişkilerinin kesilmesi halinde donatım bedelinin geriye alınması Hazine menfaati gereğidir. Bu itibarla donatım bedelinin üç yıllık görev süresi içinde vâkı olacak ayrılmalarda geriye alınması uygun olacaktır.

Kanunun bir hükmüne göre, donatım bedeli munhasıran mesleke ilk girenlere verilecektir. Bu hükmün uygulanmamasını kolaylaştırmak maksadı ile, (d) fıkrası konmuştur. Bir kamu hizmetinde memur olarak çalışmakta iken dışarıdan fark imtihanı vererek öğretmenliğe geçen ve önceki hizmeti Millî Eğitime aktarılan kimselere donatım bedeli ödenmeyecektir.

Aynı şekilde ilkokul öğretmenliğine başlarken donatım bedeli alanlardan, daha sonra bir üst tahsil kurumunu bitirerek mesleke dönenler de donatım bedeli almayacaktır.

Donatım bedelinin miktarını tâyinde kullanılan «başlangıç maaşı» ifadesi 3656 ve bunu tadil eden kanunlarda tahsil kurumları için gösterilen dereceleri ifade etmektedir.

Teklifin ikinci ve üçüncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Plân Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Niğde <i>Mehmet Altınsoy</i>	Başkan V. Tunceli Vahap Kişioğlu İmzada bulunamadı	Sözcü Tunceli <i>Feti Ülkü</i>	Kâtip Nevşehir <i>Ali Baran Numanoğlu</i>
Adana <i>Hasan Aksay</i> Erzurum <i>Cevat Dursunoğlu</i>	Aydın <i>M. Şükrü Koç</i> Manisa <i>S. Çağlar</i>	Çanakkale <i>A. Nihat Akay</i> Manisa <i>Neriman Ağaoğlu</i>	Denizli <i>Remzi Genel</i> Muğla <i>Hilmi Baydur</i>
Sakarya <i>Yusuf Ulusoy</i>	Sivas <i>Adil Altay</i>	Tekirdağ <i>Turhan Kut</i>	

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Bütçe ve Plân Komisyonu

Esas No. : 2/310

Karar No. : 143

27 . 8 . 1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Tunceli Üyesi Mehmet Ali Demir ile Kırklareli Üyesi Ahmet Naci Arı'nın, 3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan Kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu raporu, teklif sahibi ve ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun teklifi 789 sayılı Maarif Teşkilâtına dair olan kanunun 19 ncu maddesinin değiştirilmesine dairdir. 1926 yılında yürürlüğe giren bu kanunla öğretmene 80 liralık bir donatım bedeli verilmektedir. 40 seneden bu yana değişen hayat şartları karşısında, hayata yeni atılan bir öğretmenin elbise, kitap ve bazı temel avadanlık ihtiyaçlarını 80 lira ile karşılamıyacağı çok açıktır. Bu teklifle öğretmenlerin mesleke başlayışlarında en zaruri ihtiyaçlarını kısmen olsun karşılayabilmek için donatım bedellerinin başlangıç maaşının iki katına çıkarılması istenmektedir.

Millî Eğitim Komisyonunca müspet mütalâa edilen bu teklifin kabulü ile öğretmenlerimizin çalışma şartları biraz daha iyileşecek ve kalkınma plânımızın eğitim bölümünde âmir hüküm olarak yer alan (öğretmenliğin cazip hale getirilmesi) yolunda ilk ve önemli bir adım atılmış olacaktır.

Bu esasları göz önüne alan komisyonumuz, Millî Eğitim Komisyonunun metnini yerinde görmüş, yalnız kanun başlığının son cümlesindeki (olan) kelimesini çıkarmış, malî külfeti fazla-
laştırmaması için de birinci maddenin (b) fıkrasındaki (iki katı), (bir kata) indirmek suretiyle,

teklifin ikinci maddesini 1963 yılı malî muvazeneyi bozmamak amacıyla 1 Mart 1964 tarihinde yürürlüğe girer şeklinde değiştirmiş ve 3 ncu maddesini aynen kabul etmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	Artvin
Hatay	Kars	Yozgat	S. O. Avcı
Ş. İnal	K. Okyay	V. Uyar	
Aydın	Bilecik	Çanakkale	Gümüşane
İ. Sezgin	Ş. Binay	Ş. İnan	S. Savacı
	İmzada bulunamadı		
Hatay	Kastamonu	Konya	Sakarya
A. S. Hocaoğlu	S. Keskin	İ. Baran	N. Bayar
İmzada bulunamadı			
	Siirt	Trabzon	
	A. Yaşa	A. Şener	

C. SENATOSU TUNCELİ
ÜYESİ MEHMET ALİ DEMİR
VE KIRKLARELİ ÜYESİ
AHMET NACİ ARI'NIN
TEKLİFİ

3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı
Maarif Teşkilâtına dair olan
Kanunun 19 ncu maddesinin
değiştirilmesine dair olan kanun
teklifi

MADDE 1. — 3 . 4 . 1926
gün ve 789 sayılı Maarif Teş-
kilâtına dair olan Kanunun 19
ncu maddesi aşağıdaki şekilde
değiştirilmiştir.

a) İlk öğretmen okulların-
dan mezun olanlardan,

b) Lise ve muadili veya da-
ha yüksek okulları bitirenler-
den

222 sayılı Kanunun 15 nci
maddesinin (B) fırasına göre
yapılan sınav sonunda başarısı
görülenlerden,

c) 222 sayılı Kanunun geçi-
ci 2 nci maddesine göre müvaka-
kat öğretmen olarak çalışmakta
iken öğretmen okulu mezuni-
yet imtihanını verenlerden, öğ-
retmenliğe tâyin edilenlerin el-
bise ve teçhizat bedeli olarak
bir defaya mahsus olmak üzere
Millî Eğitim Bakanlığı bütçe-
sinden iki maaş tutarı defaten
verilir.

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYO-
NUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı
Maarif Teşkilâtına dair olan
Kanunun 19 ncu maddesinin
değiştirilmesine dair olan kanun
teklifi

MADDE 1. — 3 . 4 . 1926
tarih ve 789 sayılı Maarif Teş-
kilâtına dair olan Kanunun 19
ncu maddesi aşağıdaki şekilde
değiştirilmiştir.

a) İlk öğretmen okullarını
yatılı, gündüzlü olarak bitiren-
lerle dışarıdan imtihan geçire-
rek ilkokul öğretmenliği diplo-
ması alanlar,

b) Öğretmen yetiştiren her
hangi bir yüksek öğrenim ku-
rumunu yatılı ve gündüzlü ola-
rak bitirenlerden, Millî Eği-
tim Bakanlığınca atandıkları
yerlerde göreve başlayanlara,
bir defaya mahsus olmak üze-
re Millî Eğitim Bakanlığı büt-
çesinden başlangıç maaşlarının
iki katı oranında «donatım
ödenegi» verilir. Bu ödenekten
vergi kesilmez.

c) Donatım ödenegi alan-
lar, üç yıl içinde, her hangi
bir sebeple, öğretmenlikten ay-
rıldıkları veya ihraçedildikleri
takdirde bu ödenek kendilerin-
den geri alınır.

d) Devlet memuru iken, her
hangi bir öğretmen yetiştiren
kurumu, dışarıdan imtihan ge-
çirmek suretiyle bitiren ve me-
muriyeti öğretmenliğe aktarı-
lanlara a ve b bendindekilere
ödenen «donatım bedeli» veril-
mez.

MİLLET MECLİSİ BÜTÇE
VE PLAN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ

3 . 4 . 1926 gün ve 789 sayılı
Maarif Teşkilâtına dair olan
Kanunun 19 ncu maddesinin
değiştirilmesine dair kanun
teklifi

MADDE 1. — 3 . 4 . 1926
gün ve 789 sayılı Maarif Teş-
kilâtına dair olan Kanunun 19
ncu maddesi aşağıdaki şekilde
değiştirilmiştir.

a) İlk öğretmen okullarını
yatılı, gündüzlü olarak bitiren-
lerle dışarıdan imtihan geçire-
rek ilkokul öğretmenliği diplo-
ması alanlar,

b) Öğretmen yetiştiren her
hangi bir yüksek öğrenim ku-
rumunu yatılı ve gündüzlü ola-
rak bitirenlerden, Millî Eği-
tim Bakanlığınca atandıkları
yerlerde göreve başlayanlara,
bir defaya mahsus olmak üze-
re Millî Eğitim Bakanlığın-
dan başlangıç maaşlarının
iki katı oranında «donatım
ödenegi» verilir. Bu ödenekten
vergi kesilmez.

c) Donatım ödenegi alan-
lar, üç yıl içinde, her hangi
bir sebeple, öğretmenlikten ay-
rıldıkları veya ihraçedildikleri
takdirde bu ödenek kendilerin-
den geri alınır.

d) Devlet memuru iken, her
hangi bir öğretmen yetiştiren
kurumu, dışarıdan imtihan ge-
çirmek suretiyle bitiren ve me-
muriyeti öğretmenliğe aktarı-
lanlara a ve b bendindekilere
ödenen «donatım bedeli» veril-
mez.

C. Senatosu teklifi

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Eğitim Bakanlığı yürütür.

Millî Eğitim Komisyonu

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

M. Meclisi değişikliği

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1964 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Teklifin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

